

\$mittsant

INFORMATION FRÅN SMITTSKYDD I NORRBOTTEN

SMITTSKYDD, NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING, 971 80 LULEÅ, TELEFON 0920-28 36 16

Nr 3 - 2013

Innehåll

Fästingburna infektioner i Norrbotten	2
Borreliainfektioner	2
TBE	2
Ökad risk för sexuellt överförda infektioner i sommar.....	3
Nya nationella myndigheter.....	4

Fästingburna infektioner i Norrbotten

Borreliainfektioner

Eftersom vi nu har fästingar i stort sett hela Norrbotten, undantaget fjällregionen, har vi undrat när det första fallet av norrbottnisk borreliainfektion ska dyka upp. Jag fick ganska nyligen den här bilden föreställande det karakteristiska utslaget på vristen hos en kvinna som bevisligen smittats av en fästing i Malmberget.

Borreliainfektioner orsakas av bakterier och kan ge upphov till olika symtom. I ca hälften av fallen börjar det som en ringformad rodnad på platsen för fästingbettet några dagar till en månad efter fästingbettet. Efterhand sprider sig utslaget cirkelformat som på bilden ovan. Ibland ses symtom som till exempel huvudvärk, ledvärk och muskelvärk. Sjukdomen botas i normalfallet med penicillin.

TBE

TBE (Tick Borne Encephalitis), eller fästingburen hjärninflammation, orsakas av ett virus. Vanligtvis tar det 1-2 veckor från det att man blivit biten av en fästing som bär viruset tills dess att man insjuknar med feber. De flesta tillfrisknar därefter, men cirka en fjärdedel av de drabbade återinsjuknar i hjärninflammation som ger svår huvudvärk och feber. Ibland ses även kramper och i enstaka fall förlamning. Hos de flesta läker sjukdomen ut av sig själv, men cirka en tredjedel av dem som fått hjärninflammation får kvarstående besvär med minnesförluster, allvarlig trötthet eller i enstaka fall bestående förlamning.

Från södra Sverige har Norrbotten successivt invaderats av den vanliga fästingen (*Ixodes ricinus*) som kan bära på TBE-viruset. I Finland ser man både ”vanlig” TBE och sibirisk TBE från personer som smittats av taigafästingar (*Ixodes persulcatus*). Dessa invaderar nu successivt Finland från Ryssland, och kan numera ses utmed finska kusten ända upp till Simu i norr. Sibirisk TBE ger ofta en besvärligare variant av sjukdomen än den som vanligtvis ses i Sverige. På kartan nedan (från Baxter Medical AB) ses aktuell utbredning av TBE. Ännu har vi inte sett några fall av TBE där personen smittats i Norrbotten. Med tanke på att vi får allt fler fästingar i Norrbotten, kan det vara bra att ha sjukdomen i åtanke.

Vid sexuellt risktagande har man en markant ökad risk att drabbas av sjukdomar som sprids på likartat sätt, bland annat hepatit B, syfilis, HIV och gonorré. Att HIV, gulsot och syfilis är allvarliga sjukdomar känner nog de flesta till. Det nya problem som vi står inför idag är multiresistent gonorré, och vi står sannolikt snart inför en situation då gonorré inte längre går att behandla med antibiotika. För att inte råka illa ut är det viktigare än någonsin tidigare att använda kondom. www.gratiskondomer.nu Detta gäller både hemma i Sverige och utomlands, och det kan inte nog påpekas hur viktigt det är att informera om vikten att inte utsätta sig för sexuella risker i samband med rådgivning inför utlandsresor.

Västerbottens läns landsting har tagit fram en animerad informationsfilm som riktar sig framförallt till nyanlända och migranter. Filmen är ca tre minuter lång och handlar om hur man skyddar sig mot hiv och andra sexuellt överförbara infektioner (STI) samt hur det går till när man testar sig. Vi har fått tillstånd att använda dessa filmer även i Norrbotten. De finns på engelska <http://youtu.be/X8leFtw-dCM>, arabiska <http://youtu.be/AmKqhSbzPcA>, somaliska <http://youtu.be/2Nag2mEuo70> och persiska http://youtu.be/Sfw_yH4UKzA

Nya nationella myndigheter

Under den närmaste tiden kommer en ordentlig omstrukturering ske vad gäller de myndigheter som är knutna till hälso- och sjukvård i Sverige. Den 1 januari 2014 kommer Statens folkhälsoinstitut och Smittskyddsinstitutet slås samman med delar av Socialstyrelsen till den nya myndigheten Folkhälsomyndigheten. Större delen av de statliga insatserna som rör folkhälsa kommer på så sätt att samlas under en myndighet. Tillsynen över hälso- och sjukvården kommer från 1 juni i år att skötas av den nya myndigheten "Inspektionen för vård och omsorg", och Socialstyrelsen kommer att få ett huvuduppdrag som kunskapsstyrande myndighet.

En glad sommar önskar vi er alla!

Anders Österlund
Smittskyddsläkare
anders.osterlund@nll.se
0920-28 36 19

Anders Nystedt
Bitr smittskyddsläkare
anders.nystedt@nll.se
0920-28 22 45

Ann-Louise Svedberg
Smittskyddssköterska
ann-louise.svedberg@nll.se
0920-28 36 09

Ann-Marie Cylvén
Smittskyddssköterska
ann-marie.cylven@nll.se
0920-28 32 93

Inga-Lill Lundqvist
Smittskyddssekreterare
inga-lill.lundqvist@nll.se
0920-28 36 16